

Musik

Formål og perspektiv

Vi finder aftryk af menneskets universelle tilknytning til musikken blandt de ældste arkæologiske fund - en udtryksform der bryder gennem adskillelse i tid, kultur og sted. Musikken bevæger os umiddelbart, selv før vi forstår det talte sprog, og står således som en af pædagogikkens vigtigste kilder til betragtning, indsigt og udvikling af den enkelte elev. Musikken byder på et register af steminger og kontraster, der er så nuancerede og spænder så vidt, at det aldrig ophører med at glæde, forundre og udfordre, gennem hele skoleforløbet og videre derfra. Gennem musikken er vi således hjulpet til en større indsigt i os selv og den mangfoldige verden, vi lever i.

Emneområder

Korsang

Her arbejdes grundigt med stemmepleje - samt praktiske øvelser for udvidelse af stemmeomfang, klangfuldhed, præcision og fleksibilitet. I undervisningen gives der eleverne mulighed for at stifte bekendtskab med nogle af kor- og musiklitteraturens store værker.

Orkester

I orkester arbejdes med at opøve forståelsen af det musikalske samspils forudsætninger d.v.s. orkesterdisciplin, musikalsk indlevelse, instrumentale færdigheder, gehør, nodelæsningsfærdigheder og på denne måde ligeledes at udvikle elevens sociale kompetencer. Eleven får gennem musikalsk udfoldelse mulighed for at udtrykke sig kunstnerisk i samspil med sine medmusikanter.

Instrumentalundervisning

Undervisningen foregår dels på skolen og dels på de lokale musikskoler.

Til solo- og holdundervisning arbejdes der med at kunne udtrykke sig på sit instrument. Der arbejdes således både teknisk og musikalsk målrettet mod et personligt udtryk. Eleven beskæftiger sig i timerne instrumentalt med udvalgte stykker fra musikhistoriens forskellige perioder og genrer. Der arbejdes med nodelæsning, musikteori i forhold til instrumentet, rytmeformemmelse, artikulation og klang på instrumentet. Koncerter både internt og eksternt er med til at udvikle og nære elevens musikalitet.

Kompetencemål

Korsang

Undervisningen giver mulighed for at kunne:

- Orienter sig kvalificeret i et nodebillede
- Lytte sig ind i en musikalsk helhed
- Synge rent og kunne være i en fælles puls
- Holde sin stemme i en samklang
- Indgå aktivt i et fællesskab omkring indstuderingen og fremførelsen af et stykke musik

Orkester

Undervisningen giver mulighed for at kunne:

- opøve en musikalsk indlevelse og forståelse
- få udbygget sin erfaring med toneartskendskab gennem udvalgte værker
- anvende nodelæsning på et niveau, der muliggør musikalsk samarbejde
- opnå et musikalsk overskud ved selvstændig øvning, orkesterprøver og fremførsler
- arbejde konstruktivt sammen med andre ved at indordne sig i orkesterklangen
- kunne skifte bevidst mellem en solo- og en orkesterklang

Instrumentalundervisning

Undervisningen giver mulighed for at kunne:

- opnå musikalsk indlevelse og forståelse gennem selvstændige musikoplevelser
- opøve et sikkert toneartskendskab
- sætte sig ind i et nyt musikstykke af passende sværhedsgrad på egen hånd.
- udføre et givent musikstykke på et solidt teknisk grundlag i en sådan grad, at der kan fremstå et personligt udtryk
- opnå fortrolighed med de enkelte stilarter og opnå et bredt repertoirekendskab

Evaluering

Elevens udbytte af musikundervisningen vurderes ud fra de individuelle lektioner i instrumentet, deltagelsen i timerne, udarbejdelse af selvstændige opgaver samt deltagelse i indøvelse og opførsel af musik i større og mindre sammenhænge.

U Mål og fagplan for musik og sang

Kompetencemål efter 9. klasse:

Undervisningen giver eleverne mulighed for at:

- kunne udtrykke sig musikalsk i fælleskab med andre
- kunne deltage opmærksomt i sang og sammenspil.
- kunne udtrykke sig skabende i musikalske aktiviteter
- kunne lytte opmærksomt til og mundligt at, udtrykke sig varieret om musik
- kunne deltage opmærksomt i sang, sammenspil og bevægelse med bevidsthed om egen og andres rolle i musikalsk udfoldelse.

Færdigheds- og vidensmål for musik

Færdigheds-og vidensmål 9. klasse

Undervisningen giver eleverne mulighed for at:

- kunne lytte aktivt til musik og reflektere over sine indtryk og oplevelser.
- deltage i det flerstemmige korarbejde (sopran, alt, tenor og bas)
- få indblik i orkesteret og andre ensembletyper
- kunne opnå færdigheder i den grundlæggende hørelære
- kunne opnå forståelse for musikkens udtryk og sprog.
- kunne indgå aktivt i et fællesskab omkring indstuderingen og fremførelsen af musik
- kunne opnå færdigheder i bladspil (primavistaspil)

Færdigheds-og vidensmål 6. klasse

Undervisningen giver eleverne mulighed for at:

- kunne orientere sig i en 3-stemmig kor sats.
- kunne bruge nodelæsning på et niveau, der muliggør musikalsk samarbejde
- kunne sætte sig ind i et nyt musikstykke af passende sværhedsgrad
- kunne spille flerstemmigt på blokfløjte.

Færdigheds-og vidensmål 3. klasse

Undervisningen giver eleverne mulighed for at:

- kunne spille enkle melodier på både den pentatone fløjte og blokfløjten
- kunne synge og spille kanons, samt enkle 2-stemmige melodier
- kunne opnå kendskab til alle strygeinstrumenter
- kunne deltage i sammenspil

Færdigheds-og vidensmål 10. klasse

Undervisningen giver eleverne mulighed for at:

- kunne opøve en aktiv og nærværende lytteevne.
- kunne udvikle og harmonisere sjælekræfterne.
- styrke viljeskræfterne ved den stadige gentagelse.
- kunne orientere sig i et partitur
- kunne indgå aktivt i et fællesskab omkring indstuderingen og fremførelsen af et stykke

Musik på Rudolf Steiner Skolen i Vordingborg

Musikundervisningens opgave er at bidrage til elevernes alsidige udvikling.

Frem for alt skal skolen igennem det musikalske arbejde hjælpe barnet til en harmonisk udvikling af vilje, tanke og følelsesliv. Musikkens formål er bl.a. at vække glæde og nysgerrighed samt lyst til at skabe. Derudover opøves evnen til at lytte og indgå i en musikalsk sammenhæng. Det daglige arbejde med sang og musik sigter mod at gøre eleverne fortrolige med forskellige tiders og kulturers sang, musik og dans. Musikkens fornemmeste opgave er at bringe eleverne til rige musikalske oplevelser, som de kan bære med sig videre i deres liv.

På Rudolf Steiner Skolen i Vordingborg undervises der i musik igennem mange fag bla.: Teori, hørelære, sang/korsang, orkester, instrumentalundervisning og sammenspil på mindre hold. Derudover er fagene eurytmi og folkedans samt legegymnastik også en del af musikundervisningen.

Indsæt ink til eurytmi og bevægelsesfag

Her arbejdes med at kvalificere elevernes musikoplevelser ved læren om toner, noder, rytmer, tonearter og skalaer, akkorder, harmoniske funktioner, harmonisering, stemmeføring og arrangement. Forståelsen opnås gennem udvalgte eksempler samt elevernes selvstændige arbejde med emnerne, såvel praktisk som teoretisk.

Korsang

Her arbejdes grundigt med stemmepleje samt praktiske øvelser til udvikling af stemmeomfang, klang, præcision og fleksibilitet samt åndedrætsøvelser. Dertil kommer rytme -og artikulationsøvelser samt arbejdet med dynamik og musikalsk udtryk. Endelig indøves flerstemmige sange a capella eller med instrumental ledsagelse. Undervisningen giver eleverne mulighed for at stifte bekendtskab med nogle af kor- og musiklitteraturens værker.

Orkester

I orkester arbejdes der med at opøve forståelsen af det musikalske samspils forudsætninger, dvs. først og fremmest orkesterdisciplin, gehør og musikalsk indlevelse samt med træning af de instrumentale færdigheder og nodelæsning. Elevens sociale kompetencer udvikles og styrkes, da denne, gennem musikalsk udfoldelse, får mulighed for at udtrykke sig kunstnerisk i samspil med sine medmusikanter.

Instrumentalundervisning

Til solo- og holdundervisning arbejdes der med at kunne udtrykke sig på sit instrument. Der arbejdes således både teknisk og musikalsk. Eleven beskæftiger sig i timerne med udvalgte stykker fra musikhistoriens forskellige perioder og genrer. Der arbejdes med nodelæsning, rytmeformennelse, artikulation og klang på instrumentet. Koncerter både internt og eksternt er med til at udvikle og nære elevens musikalitet.

Fagplan for Musik

1.-2. klasse

Musikken er en stor del af skoledagen og bruges i mange fag for at give skoledagen form. I løbet af det første år introduceres den pentatone fløjte. Der øves enkle sange efter gehør, ved efterligning og som vekselspil. Klassen kan evt. selv komponere små melodier. Der arbejdes med rytme, puls og form.

I slutningen af 2. klasse introduceres dur-tonaliteten, og der påbegyndes et arbejde med musikteoriens grundsten i form af leg med noder og rytmer. I slutningen af 2. klasse præsenteres strygeinstrumenterne og eleverne vælger i samarbejde med klasselæreren og musiklæreren et sådant.

3. klasse

I 3. klasse føres eleverne langsomt ind i durtonaliteten med grundtoneoplevelsen som udgangspunkt. Dette sker bl.a. ved hjælp af blokfløjten. Der vælges sange ud fra hovedfagets fortællestof - enstemmige og kanons.

På strygeinstrumentet, chrotta, arbejdes der på klassebasis med kropsholdning og den grundlæggende bueteknik (buestrøg), venstrehånds/finger-teknik samt klangdannelse. I slutningen af året præsenteres symfoniorkestrets instrumenter (udvalgte) for hele klassen og alle børn vælger i samråd med musiklæreren og klasselæreren deres kommende instrument.

4. klasse

Arbejdet med 2-stemmigheden fortsætter.

Eleverne synger skalaer og treklange i dur og mol, samt på tonenavne. På hhv. stryge- og blæseinstrumentet arbejdes videre med den grundlæggende teknik og fra januar skabes et klasseorkester. Her får eleverne deres første rigtige orkesteroplevelse. Der arbejdes på sammenspilsdisciplin og fællesskabsoplevelsen. Eleverne indføres i det første halvår i nodelære på klassebasis (bl.a. i relation til brøkregning.) Nodesystemet introduceres og gennemarbejdes. Eleverne skal stifte bekendtskab med g, c- og f- nøgle.

5. klasse

I 5. klasse introduceres mol-tonaliteten. I løbet af året praktiseres stamtoneintervallerne (eks. terts, kvart, kvint osv). I 5. klasse arbejdes videre med orkesterdisciplin og den fælles klangdannelse. Der spilles enkelte klassiske stykker. Der er fortsat fokus på flerstemmigheden i blokfløjtespillet 2-3-stemmige satser og sange. Fløjteorkestret udvides evt. med bas, tenor – og altfløjter.

6. klasse

I 6. klasse arbejdes med at forfine blokfløjtespillet på klassebasis. Eleverne får i klasseorkestret forståelse og kendskab til den musiske begrebsverden som "da capo" "allegro" m.v. Der arbejdes med tonearter. I orkesterundervisningen stiger sværhedsgraden i valget af stykker.

7.-8. klasse

7. og 8. klasse danner hver for sig og undertiden tilsammen et mellemskoleorkester. Her spilles klassiske værker samt folkemusik og filmmusik. Der arbejdes med intonation, klang, sammenspil og musikalsk fremførelse. Det tilstræbes, at eleven skal kunne spille skalaer til og med 3- 4 fortegn på sit eget instrument.

9. -10 klasse.

9.-10. klasse danner tilsammen skolens overskoleorkester. Her arbejdes fortsat med klang og sammenspil. Eleverne bliver introduceret til klassiske værker, klezmer, tango, filmmusik etc. Hermed får de tilgang til de tekniske færdigheder, som de forskellige genrer repræsenterer.

Fagplan for fra 1.-10. klassetrin

1.-2. klasse:

Der påbegyndes nu et grundigt arbejde, der skal bringe børnene til at synge rent. De fleste har evnen med sig fra naturen - nogle har et mere latent gehør og andre skal øve sig længe. Læreren synger for, og eleverne imiterer (synger efter). Gennem arbejdet med korte pentatone sange og enkle rytmeøvelser er målet at vække børnenes gehør og rytmesans, men vigtigst af alt - at stimulere elevernes sangglæde og livskraft.

3. klasse

Eleverne føres langsomt ind i durtonalitet. Der begynder nu et arbejde med en og tostemmige sange. Børnene skal kunne synge enkle kanonsange evt. med overstemme i dur. Sangtimernes mål er løbende at udvikle elevernes evne til at lytte til hinanden og komme til et fælles udtryk.

4.-5. klasse

Arbejdet med to-stemmigheden fortsætter, men lidt efter lidt introduceres tre-stemmighed. Enkle sangøvelser og artikulationsøvelser kommer også på programmet. Ved slutningen af perioden introduceres mol-tonaliteten. Eleverne bringes til en oplevelse af kvalitetsforskellen mellem dur og mol.

6. klasse

Da drengenes stemmer på dette alderstrin begynder at gå i overgang, ændres klassens kørklang.

Eleverne skal lære at lytte sig ind i en ny musikalsk helhed. Det løbende arbejde med intonationen er i denne periode meget vigtig.

Her fokuseres også på enkel sangteknik - klang-, artikulations- og kadenceøvelser.

Her påbegyndes arbejde med enkle hørelæreøvelser.

7.-8. klasse

Der kan evt. dannes kor på tværs af klasserne..

Der arbejdes med, at eleverne finder deres plads i koret som stemmetype (sopran alt, tenor, bas).

Der arbejdes med indstuderingen og fremførelsen af et stykke musik i en musikalsk helhed.

Arbejdet fortsættes med hørelære, herunder gehør og intervaltræning.

9.-10. klasse

Korundervisningen bygger videre på den stemmepleje og gehørs træning, som børnene får allerede i de små klasser. Der arbejdes med klang- og intonations øvelser, åndedrætsøvelser og endvidere med artikulation og rytme. Koret synger 3 og 4-stemmige danske sange samt et bredt udvalg af a capella satser og rytmisk kor repertoire.

